

Hörselskadades Riksförbund

handlingsprogram

2009–2012

HÖRSELKADADES RIKSFÖRBUND (HRF) är Sveriges största intresseorganisation för hörselskadade, med medlemmar från norr till söder.

Vi arbetar för att skapa en bättre tillvaro för alla hörselskadade, i Sverige och i andra delar av världen.

Detta handlingsprogram omfattar alla nivåer inom HRF – föreningar, distrikt och förbund – och beskriver vilka frågor vår organisation prioriterar under åren 2009–2012.

Läs mer om HRF på www.hrf.se

Innehåll

Inledning	5
A. Befria samtalet	7
Mål 1: Skapa insikt om hörselskadades kommunikationsvillkor och behov	9
Mål 2: Habilitering och rehabilitering för alla som behöver	11
Mål 3: Hjälpmedel för alla som behöver	13
Mål 4: Tillgång till tolkning med hög kvalitet	14
Mål 5: Väcka opinion mot samtalsstörande ljud, för ett samtalsvänligt samhälle	15
B. Utbildning på våra villkor	17
Mål 1: Ny skolorganisation för hörselskadade och döva	19
Mål 2: Bättre förutsättningar för delaktighet på gymnasiet, vid högskola/universitet och inom kommunal vuxenutbildning ..	20
C. Ett fungerande arbetsliv	23
Mål 1: Motverka ohälsa genom att göra hörselfrågor till en självklar del av arbetsmiljöarbetet	25
Mål 2: Motverka utslagning från arbetslivet	27

D. En organisation i utveckling	29
Mål 1: Alla ska känna sig välkomna i HRF	31
Mål 2: Öka intresset för att vara förtroendevald inom HRF.....	32
E. Internationell samverkan	33
Mål 1: Ge hörselskadade en starkare röst i världen	35
Mål 2: Genomföra utvecklingssamarbete i utvecklingsländer.....	36
F. Forskning och utveckling	37
Mål 1: Mer forskning om hörselskadades villkor och möjligheter.....	39

Full delaktighet och jämlikhet

HRF arbetar för full delaktighet och jämlikhet för alla hörselskadade, så att ingen behöver känna sig utanför på grund av sin hörselskada. HRF ska vara ett stöd för hörselskadade och få fler att förstå hur det är. Vi ska bevaka och påverka politiker och andra beslutsfattare. Vi ska skapa insikt om hörselskadades behov i alla delar av samhället. Vi ska stödja forskning och utveckling.

Inledning

HÖRSELSKADADES RIKSFÖRBUND (HRF) är hörselskadades egen intresseorganisation.

Det innebär att HRF är till för alla hörselskadade, det vill säga alla med olika grad av hörselnedsättning och/eller tinnitus, Menières sjukdom och ljudöverkänslighet.

Vi är ett stöd för hörselskadade i olika skeden av livet. Vi stärker enskilda individers självförtroende och visar vägen till insikt och hörselskadekompetens. Vi ser hörselskadades skiftande behov i ett livsperspektiv.

HRF är också ett naturligt språkrör för landets hörselskadade. Vi sprider kunskap, påtalar brister och behov, redovisar fakta och föreslår lösningar. Vi gör hörselskadades röst hörd i samhällsdebatten. Vi får människor att reflektera och förstå hur det är att vara hörselskadad.

DETTA HANDLINGSPROGRAM visar vilka frågor HRF kommer att lägga särskild tonvikt vid under åren 2009–2012.

En grundsten i vårt arbete är vår gemensamma strävan efter att "befria samtalet". I dag är det många hörselskadade som stängs ute både från det offentliga samtalet, till exempel i tv och radio, och från personliga samtal i familjen samt på jobbet och i skolan.

HRF vill riva de onödiga hinder som omgärdar samtal, oavsett om vi använder talat språk eller andra kommunikationssätt, till exempel teckenspråk eller tecken som stöd (TSS).

DÅLIG LJUDMILJÖ kan skapa oöverstigliga hinder och leda till utanförskap för såväl ljudöverkänsliga som personer med någon grad av hörselnedsättning och/eller tinnitus. HRF kommer därför att göra en stor satsning för att väcka opinion mot samtalsstörande ljud och samtidigt skapa insikt om vad som behövs för att hörselskadade ska kunna vara delaktiga.

Vi ska också arbeta för ökad tillgång till hörseltekniska hjälpmedel, tolk och rehabilitering, samt fortsätta driva frågan om delaktighet i utbildning och arbetsliv. Detta gör vi bland annat genom att initiera forskning som klargör orsakerna till att hörselskadade slås ut från utbildning och arbetsliv.

DE ENSKILDA medlemmarnas samlade engagemang är den drivkraft som för HRF framåt. Under 2009–2012 ska vi bli ännu bättre på att ta tillvara denna kraft, bland annat genom utbildningar som stärker våra förtroendevalda.

A. Befria samtalet

Mål 1: Skapa insikt om hörselskadades kommunikationsvillkor och behov

De flesta hörselskadade hamnar utanför i olika sammanhang, för att de inte kan uppfatta vad som sägs. Det beror framför allt på att det saknas tillräcklig kunskap om hörselskadades villkor och behov när det gäller kommunikation.

På senare år har HRF lyckats öka kunskapen och medvetenheten i samhället, men beslutsfattare och andra nyckelpersoner vet fortfarande alldeles för lite om vad det egentligen innebär att vara hörselskadad.

Även bland hörselskadade själva råder det kunskapsbrist, framför allt när det gäller vikten av rehabilitering, olika hörseltekniska hjälpmedel, strategier och andra kommunikativa lösningar, till exempel teckenspråk och tecken som stöd (TSS).

En av HRF:s viktigaste uppgifter är att skapa insikt om hur hörselskadade kan bli delaktiga samt väcka opinion för åtgärder som gör att alla som hör dåligt kan kommunicera och ta del av information så obehindrat som möjligt.

HRF ska därför genomföra minst en landsomfattande kampanj för att synliggöra hörselskadade och hörselskadades situation och behov när det gäller kommunikation.

I samband med detta ska förbundet besöka olika delar av landet, för att väcka insikt och opinion hos hörselskadade och deras anhöriga, hos politiker och andra beslutsfattare, hos arbetsgivare och fack, samt hos den breda allmänheten.

Förbundet (riksnivå):

- ska genomföra minst en landsomfattande påverkanskampanj om hörselskadades behov när det gäller kommunikation
- ska leda och driva debatten om hörselskadades behov
- ska lyfta fram hörselskadeperspektivet i den allmänna samhällsdebatten
- ska skapa insikt hos och väcka opinion bland politiker, andra beslutsfattare och allmänheten, för att förbättra hörselskadades situation i samhället
- ska stärka och skapa insikt hos hörselskadade genom att erbjuda kunskap och stöd
- ska verka för att hörselskadade barn och ungdomar ska få möjlighet att utveckla tvåspråkighet – svenska och teckenspråk
- ska utforma information om hörselskadade för underhållningsbranschen

Distrikten (läns-/landstingsnivå):

- ska samverka med förbundet i samband med förbundets påverkanskampanj/-er om hörselskadades behov när det gäller kommunikation
- ska lyfta fram hörselskadeperspektivet i den allmänna samhällsdebatten
- ska skapa insikt hos och väcka opinion bland politiker, andra beslutsfattare och allmänheten, för att förbättra hörselskadades situation i samhället
- ska sprida kunskap om hörselskadades behov bland medlemmar samt bland olika nyckelpersoner och beslutsfattare i landsting/regioner

Föreningarna (kommunnivå):

- ska ge råd och stöd till medlemmar när det gäller kommunikation
- ska lyfta fram hörselskadeperspektivet i den allmänna samhällsdebatten
- ska skapa insikt hos och väcka opinion bland politiker, andra beslutsfattare och allmänheten, för att förbättra hörselskadades situation i samhället
- ska sprida kunskap om hörselskadades behov bland medlemmar samt bland olika nyckelpersoner och beslutsfattare på kommunnivå

Mål 2: Habilitering och rehabilitering för alla som behöver

Alla hörselskadade behöver audiologisk habilitering/rehabilitering så tidigt som möjligt för att få goda förutsättningar för en fungerande livssituation. Oavsett typ av hörselskada kan sådan rehabilitering ha avgörande betydelse.

Trots det dröjer det ofta länge innan hörselskadade kommer till hörselvården, och bara en liten andel får utvidgad rehabilitering, utöver hörapparater. Detta gäller särskilt hörselskadade i yrkesverksam ålder. Inte heller barn får habiliterande stöd i tillräcklig utsträckning.

Samtidigt har hörselvården svårt att hävda sig inom hälso- och sjukvården. Resurserna står inte i proportion till antalet hörselskadade.

HRF ska därför arbeta för att hörselvården stärks och att fler hörselskadade i olika åldrar får den habilitering och rehabilitering de behöver.

Vi ska också bevaka landstingens upphandlingar, för att säkerställa att all hörselvård håller hög och jämn kvalitet, oavsett om den utförs av landstinget eller privat vårdgivare.

Stödet till äldre hörselskadade är ibland bristfälligt. HRF ska därför verka för att kommunerna lever upp till sitt ansvar och ser till att äldre hörselskadade i olika boendeformer får det stöd de behöver.

Förbundet (riksnivå):

- ska påverka regering, riksdag och övriga berörda instanser så att hörselvårdens position inom hälso- och sjukvården stärks
- ska verka för att betydligt fler hörselskadade i yrkesverksam ålder får utvidgad rehabilitering, utöver hörapparat
- ska verka för att alla hörselskadade barn och ungdomar får allsidig habilitering under hela uppväxten
- ska ta fram statistik/fakta om hörselvården och om hörselskadades tillgång till hörselvård
- ska ta fram fakta om det samhällsekonomiska värdet av rehabilitering, inklusive hjälpmedel
- ska bedriva opinionsbildning och sprida kunskap till hörselskadade och övriga allmänheten om vikten av allsidig hörselvård
- ska erbjuda distrikten utbildning i hörselvårdsfrågor

Distrikten (läns-/landstingsnivå):

- ska bevaka landstingens eventuella upphandling av rehabilitering för hörselskadade
- ska verka för att betydligt fler hörselskadade i yrkesverksam ålder får utvidgad rehabilitering, utöver hörapparat

- ska verka för att alla hörselskadade barn och ungdomar får allsidig habilitering under hela uppväxten
- ska bedriva opinionsbildning och sprida kunskap till hörselskadade och övriga allmänheten om vikten av allsidig hörselvård

Föreningarna (kommunnivå):

- ska verka för att äldre hörselskadade, i olika boendeformer, får det stöd de behöver
- ska bedriva opinionsbildning och sprida kunskap till hörselskadade och övriga allmänheten om vikten av allsidig hörselvård

Mål 3: Hjälpmedel för alla som behöver

Många hörselskadade hör dåligt i onödan. Betydligt fler borde ha hörapparat. Bland dem som har hörapparat är det en stor andel som saknar andra hjälpmedel som underlättar och skapar delaktighet på jobbet, på fritiden, i skolan och hemma.

Därför behövs en helhetssyn på hörselskadades hjälpmedelsbehov – inom landstingen, hörselvården samt i övriga samhället.

HRF ska arbeta för att fler hörselskadade får tillgång till tekniska lösningar som ger dem goda möjligheter till kommunikation och delaktighet. Vi ska därför påverka politiker och andra beslutsfattare för att få bort kostnadstak och andra olagliga avgiftssystem. Vi ska också se till att hörapparater och andra hjälpmedel även i framtiden omfattas av Hälso- och sjukvårdslagen.

Förbundet (riksnivå):

- ska påverka regering, riksdag och övriga berörda instanser så att hörselskadade får hjälpmedel som tillgodoser den enskildes individuella behov
- ska verka för en kvalitetssäkring av hjälpmedelstillgången, så att det finns ett brett utbud av hörapparater och hörseltekniska hjälpmedel som håller hög kvalitet i hela landet

- ska verka för en helhetssyn på hörselskadades behov av hjälpmedel och tillgänglighet, så att alla delar beaktas inom hörselvården och samhället i stort
- ska påverka regering, riksdag och landsting så att alla avgifter i samband med utprovning av hörapparater och andra hörselhjälpmedel omfattas av högkostnadsskyddet

Distrikten (läns-/landstingsnivå):

- ska bedriva påverkansarbete för att landstingen ska avskaffa kostnadstak och andra olagliga hörselvårdskostnader samt för att alla vårdavgifter inom hörselvården ska omfattas av högkostnadsskyddet
- ska verka för att landstingen har en helhetssyn på hörselskadades hjälpmedelsbehov och ett bra sortiment av hörselhjälpmedel
- ska verka för att det utbildas kommunala hörselinstruktörer

Föreningarna (kommunnivå):

- ska verka för att varje kommun har minst en hörselinstruktör
- ska sprida kunskap till medlemmar om möjligheter och rättigheter när det gäller hjälpmedel

Mål 4: Tillgång till tolkning med hög kvalitet

Det finns i dag för få tolkar. Alltför ofta händer det att hörselskadade och vuxendöva nekas tolk på grund av tolkbrist, trots att landstingen är skyldiga att tillhandahålla tolk.

Samtidigt är det många potentiella tolkanvändare som inte känner till att tolktjänsten finns och hur den fungerar. Underskottet på tolkar är alltså till och med större än vad som märks vid dagens efterfrågan.

HRF ska på olika sätt bidra till att fler söker sig till tolkyrket och att yrkets status höjs.

Parallellt med detta ska vi verka för jämn och hög tolkningskvalitet, för att öka graden av delaktighet och tillgodose de allt högre kommunikationskrav som ställs i dagens samhälle.

Förbundet (riksnivå):

- ska verka för auktorisation av skrivtolkar som behärskar tecken som stöd (TSS)
- ska verka för att skrivtolkutbildningen beaktar hörselskadades behov av skrivtolkar som kan skriva engelska, till exempel vid studier
- ska verka för att en ansvarig myndighet dels samlar in och sammanställer nationell statistik om tolkutbud och tolkanvändning, dels utövar tillsyn så att möjligheten att få tolkning av god

kvalitet är lika stor oavsett var i landet brukarna bor.

- ska verka för att skrivtolkyrkets status höjs och intresset för att utbilda sig till skrivtolk ökar

Distrikten (läns-/landstingsnivå):

- ska bedriva påverkansarbete för att alla som behöver ska kunna få tillgång till tolk

Föreningarna (kommunnivå):

- ska sprida kunskap om tolktjänsten och landstingens/regionernas skyldighet att tillhandahålla tolkservice.

Mål 5: Väcka opinion mot samtalsstörande ljud, för ett samtalsvänligt samhälle

Det ljud som brukar få mest uppmärksamhet är hörselskadligt buller. Men det ljud som skapar störst problem i människors vardag är samtalsstörande ljud – alltså ljud som gör det svårt att uppfatta samtal och information. Det kan vara bakgrundsmusik, sorl och andra aktivitetsljud.

Samtalsstörande ljud medför stora problem för hörselskadade som blir utestängda från information och kommunikation. Men betydligt fler än hörselskadade besväras av samtalsstörande ljud; mer än halva svenska folket uppger att de tycker att ljudmiljön i samhället i allmänhet är ett stort problem.

HRF ska därför genomföra en kampanj för att öka medvetenheten om samtalsstörande ljud och hur det påverkar hörselskadade. Kampanjen kommer även att beröra mål A.1 i detta program, eftersom hörselskadades behov när det gäller kommunikation är ett av de främsta argumenten mot samtalsstörande ljud.

Förbundet (riksnivå):

- ska genomföra landsomfattande kampanj för att skapa medvetenhet om och väcka opinion mot samtalsstörande ljud

- ska verka för att lokaler avsedda för möten, information och kultur förses med teleslinga eller motsvarande kommunikationssystem
- ska sprida kunskap till lokalägare med flera om bra ljudmiljö och tillgänglighet

Distrikten (läns-/landstingsnivå):

- ska genomföra kampanj tillsammans med förbundet för att skapa medvetenhet om och väcka opinion mot samtalsstörande ljud
- ska verka för att lokaler avsedda för möten, information och kultur förses med teleslinga eller motsvarande kommunikationssystem
- ska sprida kunskap till lokalägare med flera om bra ljudmiljö och tillgänglighet

Föreningarna (kommunnivå):

- ska verka för att lokaler avsedda för möten, information och kultur förses med teleslinga eller motsvarande kommunikationssystem
- ska sprida kunskap till lokalägare med flera om bra ljudmiljö och tillgänglighet

B. Utbildning på våra villkor

Mål 1: Ny skolorganisation för hörselskadade och döva

Regeringen vill att de myndigheter som har ansvar för hörselskadade och döva elever ska slås ihop och få ändrade uppdrag.

För HRF är det viktigt att följa detta förändringsarbete och påverka genomförandet av regeringens olika skolreformer, så att de sker i linje med vårt skolförslag och utformas på ett sätt som gynnar hörselskadade och döva.

Vi ska också arbeta för ökat brukarinflytande i skolfrågorna, både nationellt och regionalt.

Förbundet (riksnivå):

- ska bevaka och påverka genomförandet av en ny skolorganisation för hörselskadade och döva
- ska verka för att det införs samråd på nationell och regional nivå för hörselskadades och dövas skolfrågor

Föreningarna (kommunnivå):

- ska verka för att hörselskadade barn och ungdomar i grundskolan får det stöd de har rätt till.

Mål 2: Bättre förutsättningar för delaktighet på gymnasiet, vid högskola/universitet och inom kommunal vuxenutbildning

Hörselskadades möjligheter att vara delaktiga i utbildning begränsas ofta av bristande hörsel-teknisk utrustning, dålig ljudmiljö, stora undervisningsgrupper, brist på tolkar och brist på lärare med kunskap om hörselskadades behov.

Följden är att många får problem med att tillgodogöra sig utbildningen. Det kan i sin tur leda till att hörselskadade får sämre skolresultat än de borde ha, kanske beslutar sig för att hoppa av eller avstår från studier. Konsekvenserna av detta kan bli stora, eftersom dagens arbetsmarknad ställer höga kunskapskrav.

I dag är konkurrensen hård mellan olika gymnasieskolor, som erbjuder olika studieinriktningar. Dessutom är utgångspunkten ofta "mainstreaming" – en skola för alla elever, oavsett särskilda behov.

Därför anser HRF att det är mycket viktigt att riksgymnasierna i Örebro kan erbjuda framtidens hörselskadade elever den utbildning de önskar och behöver.

HRF ska på olika sätt bidra till att tillgängligheten blir bättre vid olika gymnasieskolor, högskolor/universitet samt inom kommunal vuxenutbildning.

En del av HRF:s skolförslag (se mål B.1) är regionala resurscentra, som ger råd och stöd i frågor som rör utbildning och undervisning av hörselskadade. Dessa resurscentra ska även vara till för hörselskadade inom gymnasieskola och vuxenutbildning.

HRF har kommit långt i arbetet för en bättre förskola och grundskola för döva och hörselskadade barn. Nu ska vi även lyfta fram hörselskadades rätt till delaktighet i utbildning på gymnasienivå, vid högskola/ universitet samt inom kommunal vuxenutbildning.

Bland annat ska HRF verka för att kommuner i samverkan startar hörselgrupper och erbjuder kommunal vuxenutbildning/ svenskundervisning för invandrare (SFI) i anpassad form.

Vi ska dessutom verka för att alla som ska gå SFI-utbildning erbjuds hörselscreening, så att hörselskadade invandrare och flyktingar får de hjälpmedel och anpassningar de behöver.

Vi ska också undersöka hur situationen kan bli bättre för hörselskadade som studerar vid högskolan. Se även mål F.1.

Förbundet (riksnivå):

- ska verka för att regionala resurscentra i en ny skolorganisation även omfattar hörsel-skadade i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning/SFI-utbildning
- ska verka för att riksgymnasierna för hörsel-skadade och döva i Örebro stärks och utvecklas för att kunna hävda sig i konkurrensen med andra gymnasieskolor
- ska verka för att öka tillgängligheten och hörselskadekunskapen vid högskolor/ universitet
- ska verka för att det startas "hörselgrupper" med anpassad miljö och pedagogik inom vuxenutbildning/SFI-utbildning

Distrikten (läns-/landstingsnivå):

- ska verka för att öka tillgängligheten och hörselskadekunskapen vid högskolor/ universitet

Föreningarna (kommunnivå):

- ska verka för att varje kommun ska erbjuda hörselscreening av alla som deltar i SFI-utbildning
- verkar för att kommunerna erbjuder möjlighet att gå i särskilda "hörselgrupper" med anpassad miljö och pedagogik inom vuxenutbildning/SFI-utbildning

C. Ett fungerande arbetsliv

Mål 1: Motverka ohälsa genom att göra hörselfrågor till en självklar del av arbetsmiljöarbetet

En stor andel av landets arbetstagare är hörselskadade. Trots det är bristerna i hörselskadades arbetsmiljö stora.

Det saknas ett strukturerat arbetsmiljöarbete som tar upp hörselfrågor i arbetslivet och beaktar hörselskadades behov. Detta leder till att många hörselskadade arbetar i dåliga ljudmiljöer, utan de tekniska hjälpmedel de behöver.

Eftersom få genomgår hörselkontroller på jobbet dröjer det ofta länge innan en hörselnedsättning upptäcks. Därefter dröjer det oftast ytterligare flera år innan arbetstagaren kommer till hörselvården och får det stöd och de hjälpmedel han/hon behöver, på arbetet och i sin övriga vardag.

Dessa brister får allvarliga konsekvenser. Bland annat är ohälsa och förtidspension (sjukersättning) betydligt vanligare bland hörselskadade än i befolkningen i stort. Se även mål C.2.

HRF ska verka för att hörselfrågor blir en självklar del av det generella, strukturerade arbetsmiljöarbetet och se till att det skapas förutsättningar för att förebygga och motverka ohälsa.

Det gör vi bland annat genom att framhålla

vikten av att hörselskador upptäcks tidigt, att fler får hörselvård med adekvat rehabilitering samt att hinder i hörmiljön på arbetsplatsen upptäcks och åtgärdas.

Vi ska också arbeta för att enskilda hörselskadade, arbetsgivare, fackliga organisationer, företagshälsovård med flera får kunskap om hur arbetsmiljön och arbetsmiljöarbetet kan förbättras så att hörselskadade får en fungerande situation på sina arbetsplatser.

Förbundet (riksnivå):

- ska verka för att skyddsronder omfattar frågor om hur anställda hör i olika situationer på jobbet
- ska verka för att fler får genomgå hörselkontroller på jobbet
- ska verka för att fler kommer till hörselvården och får hörselrehabilitering
- ska sprida kunskap om bra arbetsmiljö för hörselskadade

Distrikten (läns-/landstingsnivå):

- ska verka för att fler kommer till hörselvården och får hörselrehabilitering
- ska sprida kunskap om bra arbetsmiljö för hörselskadade

Föreningarna (kommunnivå):

- ska verka för att fler kommer till hörselvården och får hörselrehabilitering
- ska informera medlemmar om möjligheter och rättigheter i arbetslivet
- ska sprida kunskap om bra arbetsmiljö för hörselskadade

Mål 2: Motverka utslagning från arbetslivet

Andelen hörselskadade med förtidspension (sjukersättning) är ungefär dubbelt så stor som i hela befolkningen. Dålig allmänhälsa är också betydligt vanligare bland hörselskadade. Se även avsnitt F.

För många är förtidspension en följd av att under lång tid ha arbetat i bristfällig arbetsmiljö, utan anpassningar av arbetsplatsen och arbetsuppgifterna. De flesta har inte fått den rehabilitering och de hjälpmedel han/hon behöver.

Förtidspension är avsevärt dyrare än utvidgad rehabilitering. Det står därför klart att rehabilitering lönar sig, för både individ och samhälle.

HRF ska sprida kunskap om hörselskadades behov och situation i arbetslivet samt föra samtal med arbetslivets aktörer om hur hörselskadade arbetstagares villkor kan förbättras.

Vi ska också fortsätta samla och sprida kunskap om hur ohälsa och förtidspension uppstår samt om hur konsekvenserna av sådan ohälsa kan mildras, till exempel genom åtgärder som gör det enklare att byta jobb. I samband med detta ska vi särskilt uppmärksamma skillnader mellan hörselskadade män och kvinnor.

Vi ska också ta fram ytterligare fakta om hörselrehabiliteringens betydelse för individ och samhälle.

Förbundet (riksnivå):

- ska samla kunskap om orsaker till att hörselskadade förtidspensioneras
- ska sprida kunskap till arbetsmarknadens parter, myndigheter och andra aktörer, för att skapa insikt om möjligheterna att minska förekomsten av ohälsa och förtidspension bland hörselskadade

D. En organisation i utveckling

Mål 1: Alla ska känna sig välkomna i HRF

Alla hörselskadade är välkomna i HRF. Det är därför viktigt att vår organisation är ett föredöme när det gäller tillgänglighet för alla grupper av hörselskadade, med olika behov. I HRF ska ingen behöva känna sig utanför.

Förutsättningen för full delaktighet är kunskap om vad som krävs för att uppnå god tillgänglighet. Vi ska därför höja kunskapsnivån inom HRF, så att vi har optimala kommunikationsförhållanden, med bra ljudmiljö, hörselteknisk utrustning, tolkning med mera vid varje möte och varje aktivitet.

Vi ska bli en mer attraktiv organisation för hörselskadade i yrkesverksam ålder, bland annat genom att föreningarna anpassar sin verksamhet så att innehåll, tider och platser gör att även yrkesverksamma känner sig välkomna.

Vi ska också sträva efter att ha en yrkesverksamgrupp eller motsvarande inom varje förening, så att hörselskadade i yrkesverksam ålder får möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter.

För att fler ska upptäcka HRF är det viktigt att samtliga föreningar och distrikt har var sin webbsida med aktuell information.

Förbundet (riksnivå):

- ska ta fram informations- och kunskapsmaterial, webbsidor med mera för olika grupper av hörselskadade samt anhöriga
- ska öka kunskapen och medvetenheten inom HRF om vikten av tillgänglighet och delaktighet vid alla HRF-aktiviteter
- ska anordna rikskonferenser för olika grupper inom HRF
- ska erbjuda distrikt och föreningar möjlighet att skapa webbsidor på www.hrf.se
- ska verka för att få igång föräldraverksamhet i hela landet

Distrikten (läns-/landstingsnivå):

- ska ha god tillgänglighet vid alla aktiviteter
- ska ha webbsidor med information om distriktets verksamhet med mera

Föreningarna (kommunnivå):

- ska ha god tillgänglighet vid alla aktiviteter
- ska ordna möten och andra aktiviteter vid tider och på platser som gör det möjligt och intressant även för yrkesverksamma att delta
- ska ha en yrkesverksamgrupp eller motsvarande inom varje förening
- ska ha webbsidor med information om föreningens verksamhet med mera

Mål 2: Öka intresset för att vara förtroendevald inom HRF

HRF behöver medlemmar som har lust att ställa upp som förtroendevalda och arbeta aktivt med hörselskadefrågorna. Inte minst behövs fler förtroendevalda i yrkesverksam ålder på alla nivåer inom HRF.

Vi ska därför satsa på interna utbildningar av förtroendevalda samt utveckla våra arbetsformer så att fler lockas att engagera sig.

En ökad kunskapsnivå inom HRF skapar förutsättningar för ett aktivt, intressepolitiskt arbete och ett ökat engagemang.

Förbundet (riksnivå):

- ska utbilda nya förenings- och distriktsordföranden om HRF och de frågor vi driver
- ska utbilda förtroendevalda i ledarskap, opinion och påverkan
- ska anordna utbildningar och seminarier om olika prioriterade frågor

Distrikten (läns-/landstingsnivå):

- ska samla olika grupper av förtroendevalda på föreningsnivå (studieorganisatörer, representanter i brukarråd med flera) och ge dem möjlighet till erfarenhetsutbyte

- ska se över och utveckla distriktets arbetsformer för att göra förtroendeuppdrag attraktiva

Föreningarna (kommunnivå):

- ska uppmuntra förtroendevalda att delta i förbundets utbildningar
- ska utveckla interninformation så att förtroendevalda känner sig delaktiga
- ska se över och utveckla föreningens arbetsformer för att göra förtroendeuppdrag attraktiva

E. Internationell samverkan

Mål 1: Ge hörselskadade en starkare röst i världen

I en allt mer internationaliserad värld är det viktigt att HRF är med och påverkar beslut och processer även utanför Sveriges gränser.

Inte minst EU-samarbetet innebär att många gränsöverskridande intressepolitiska frågor har betydelse för hörselskadades situation i Sverige.

Genom samverkan med hörselskadeorganisationer i andra länder, inom ramen för olika samverkansorganisationer, ser vi till att hörselskadade får en starkare röst i världen. Tillsammans värnar vi hörselskadades mänskliga rättigheter och engagerar oss i arbetet mot diskriminering, för demokrati.

HRF deltar aktivt i de internationella hörselskadeorganisationernas interna diskussioner, för att på så sätt bidra till att de blir starkare och utvecklas i positiv riktning.

Förbundet (riksnivå):

- ska delta aktivt i och medverka till utveckling av Nordiska Hörselskadades Samarbetsskommitté (NHS), European Federation of Hard of Hearing People (EFHOH) och International Federation of Hard of Hearing People (IFHOH).
- ska driva olika gränsöverskridande, intressepolitiska frågor genom de internationella hörselskadeorganisationerna

Mål 2: Genomföra utvecklingssamarbete i utvecklingsländer

HRF ska genomföra utvecklingssamarbeten, i syfte att stärka hörselskadade i andra delar av världen.

Sådana samarbeten kan bland annat handla om att ge hörselskadade tillgång till rehabilitering, fungerande kommunikation och utbildning samt möjligheter att finna sin identitet som hörselskadad. På så sätt skapas förutsättningar för att hörselskadade ska kunna organisera sig och därigenom få gehör för sina behov.

Utvecklingssamarbete handlar i stor utsträckning om solidaritet med hörselskadade i andra länder. Men att hörselskadade i utvecklingsländer stärks och kan starta egna organisationer gynnar även HRF, eftersom hörselskadades gemensamma röst i världen blir starkare.

HRF ska därför försöka initiera nya utvecklingsprojekt i delar av världen där hörselskadade fortfarande är en osynlig grupp.

Förbundet (riksnivå):

- ska initiera nya utvecklingsprojekt

F. Forskning och utveckling

Mål 1: Mer forskning om hörselskadades villkor och möjligheter

Hörselskador är ett av våra största folkhälso-problem, men det finns trots det väldigt lite forskning om vad detta funktionshinder innebär i ett samhälls- och folkhälsoperspektiv.

HRF har väckt stort intresse för dessa frågor på senare år, ändå är det få vetenskapliga studier som tar upp hörselskadades villkor till exempel när det gäller arbetsliv, utbildning, sociala relationer – och vilka konsekvenser dessa villkor får för individ och samhälle.

Det behövs också mer forskning om hörselskadors utbredning och konsekvenser, bland annat inom olika åldersgrupper samt utifrån ett könsperspektiv.

Vi ska också initiera forskning om hörselskadade vid högskolan, bland annat för att ta reda på om hörselskadade är underrepresenterade och i så fall varför.

Förbundet (riksnivå):

- ska verka för att hörselskadeperspektivet förs in i forskning och utveckling inom folkhälsoområdet
- ska initiera forskning om orsaker och konsekvenser när det gäller ohälsa och förtidspension bland hörselskadade
- ska initiera forskning om hörselskadade och högskolestudier

Mer information
och nyheter om HRF hittar du på
www.hrf.se